

Prof. Dr. Rauf SEZER ile Kısa Bir Söyleşi...

Ali ÖZDEN

G. G. Nerede doğdunuz, ilk ve orta öğretiminizi nerede tamamladınız, doğduğunuz ve çocukluğunuzu yaşadığınız dönem hakkında bugün hatırlayabildikleriniz nelerdir?

R. S. İstanbul'da doğdum. İlkokulu Fatih 27. İlkokulu'nda bitirdim. Ortaokulu Karagümrük Ortaokulu'nda, liseyi Vefa Erkek Lisesi'nde okudum ve 1947 yılında fen şubesini pekiyi derece ile tamamladım. Liseden sonra İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi Yüksek Resim bölümüne devam ettim. Paris Güzel Sanatlar Akademisi'nde burs kazandığım halde, gitmekten vazgeçip, 1948 yılında İstanbul Tıp Fakültesine girdim.

1954 yılında Tıp Fakültesinden mezun oldum ve aynı fakültenin 3. İç Hastalıkları Kliniği'nde asistan olarak çalışmaya başladım.

Benim çocukluk ve gençlik yıllarımda çok güvenli ve mutlu yıllar yaşadık. İstanbul nüfusu yarım milyon civarında, yaşam ve yediğimiz-içtiğimiz doğal şartlar içindeydi. Trafik problemi yoktu. İnsanlar arasında saygı sevgi ön plandaydı vs. Sonra 2. Dünya Savaşı başladı. Herşey alt-üst oldu. Fırınlarda ekmek kavgalarını, ilaç ve aşı yokluğunu gördük. Savaş yıllarında Anadolu'ya mecburi göç vardı. Savaş bitti, sonra herşey yavaş yavaş normale dönmeye başladı.

G. G. Siz olsanız orta eğitimin hedefinin ne olmasına karar verirsiniz?

R. S. İlk ve orta eğitimin hedefi bütün dünyada olduğu gibi, gençliğe hayatın hedef tahtasını göstermek olmalı, başarısız-

lığın kişisel ve toplum bakımından getireceği zararları öğretmek olmalıdır. Eğitimli ve çalışkan kişiliğin önemi vurgulanmalıdır.

Hedef tahtasında ahlak, kültür, meslekte sevgi ve saygı bantları, toplum hayatının önemi iyi sunulmalıdır. Yaşam ve insan sevgisi, meslek aşkı, topluma hizmet duygusu, yapıcı ve yaratıcı olabilme yeteneklerinin kazanılması eğitim programlarında esas olmalıdır.

Papağan şeklinde ezbercilik, matematiksel eksiklik ve hayal dünyasında yaşatan, anlamsız eğitim sistemleri geri kalmış ülkelerin bir hastalığı olmuştur.

G. G. Tıp eğitimi döneminde sizde iz bırakan olaylar nelerdir?

R. S. Tıp eğitimini biz İstanbul Tıp Fakültesi'nin şanslı yıllarında yaşadık. Öğretim üyelerimizin çoğu Almanya'dan göç etmiş, Dünya çapında değerli ve önemli dallarda otorite olan kişilerden oluşmaktaydı. Kendilerini tamamen mesleklerine vermiş, prensip sahibi, tam gün çalışan bilim adamlarıydı. Öğrenciye her zaman kapılarını açık tutarlardı, bir nevi bilim hırsı aşılardı. "Her hasta ayrı bir dünya", "Her hastalık ayrı bir olaydır" fikrini telkin ederlerdi. Tıp mesleğinin öncelikle para kazanmak mesleği olmadığını söylerler, mesleğin kutsiyeti üzerinde dururlardı.

G. G. Bugünkü tıp eğitimi ile batı standartlarına ulaşmak mümkün olacak mıdır?

R. S. Bu günkü tıp eğitimi zaten, önemli bazı eksikliklere rağmen batı standartlarına paralel bir seyir arz etmektedir. İş da-

Büyükkışı AGAYEV, Rauf SEZER,
Kuşadası 2003, Ulusal Gastroenteroloji Kongresi

ha ciddiye almak ve köklü bir çözüm yönünden ele almak gerekirse; bu problemi devamlılık gösteren, akademik uzmanlardan kurulan bir kuruluşa, yani bir akademik konseye görev olarak vermek gerekir.

Uluslararası standartlar bir sır değildir. Daha üstün bir ulusal standart bile geliştirilebilir.

'Akademik Tıp Konseyi' bile diyebileceğimiz bu kuruluş zaman içinde üyeleri değişen, bütün tıp fakültelerinden gönderilen birer üye ile oluşan ve o da belli bir sayıda geliştirilen 'Akademik Kurulu', yani yönetim kurulunu organize eder. Bu konsey ve kurul Merkez Bankası gibi özerk, bir derece yarı resmi olarak çalışır. Bütün tıp eğitim plan ve programları, her türlü yenilik ve maddi sorunlar burada çözülür. Politik ortam ve tabip odaları ancak fikren müdahil olabilmelidirler. Böylece bütün üniversitelerde asgari standart esaslı devreye girer, ülke çapında bir standart yükseliş kazanılmış olunur.

G. G. Bugünkü tıp eğitiminde yaşanan önemli sorunlar var mıdır varsa nelerdir?

R. S. Bugün tıp eğitimi her ne kadar modern eğitim sistemleri ile yürütülse de, esasında bu eğitimin merkezinde usta-çırak ana unsuru yatmaktadır. Bu bakımdan ülkemizde ciddi bir sorun olduğu düşünülmelidir. Bunun sebebi de; her fakültede mevcut öğretim üyelerinden bir kısmının eski ve deneyimli kaynaklardan gelmemiş olmalarıdır.

Ayrıca her tıp fakültesinde teknik olanaklar ve ideal kadrolar tamamlanmış değildir. Araştırma laboratuvarlarında büyük eksiklikler mevcuttur. Parasal sorunlar halledilmiş değildir.

G. G. Akademik gastroenteroloji eğitimi için programlar sizce yeterli midir, iyi bir akademisyen yetiştirmek için olmazsa olmazlar nelerdir?

R. S. Durmadan gelişen ve değişen tıp bilimlerinde akademik gastroenterolojinin eğitimi için de mevcut programların yeterli olduğunu söylemek yanlış olur. Öncelikle değişim ve gelişmelere, uluslararası atılan adımlara ayak uydurmamız gerekir.

İyi bir akademisyen yetiştirebilmek için deneyimli köklü, uluslararası dirsek teması olan, panel ve kongreler düzenleyebilen, hasta bakım ve araştırma laboratuvarları tamamlanmış merkezlere ihtiyaç vardır. Bu merkezler günü gününe dünyadaki yayın ve gelişmeleri izleyecek elektronik sistemlere ve kitaplığa sahip olmalıdır.

G. G. Uzmanlık eğitimi için hazırlanan eğitim programları yeterli midir, bu konuda önerileriniz var mı?

R. S. Günümüzde uzmanlık eğitimi için hazırlanan programlar hakkında yeterli bir fikrim yok.

Bilindiği gibi akademisyenlik ayrı, uzmanlık ayrı konulardır. Uzmanlıktan geçmedikçe akademisyenliğe ulaşmak mümkün değildir. Her uzman da akademisyenlik yolunda değildir.

Rauf SEZER, Nihat SİPAHI
Ulusal Gastroenteroloji Kongresi, Antalya, 1996

13. Ulusal Gastroenteroloji Kongresi, 1996, Antalya.

Buna göre; uzmanlıkta kalacak meslektaşların yetiştirilme programlarında uygulama, hasta bakımı, teknik araç ve gereçler, tedavi metotları esas alınmalıdır. Bu grupta araştırma isteğe bağlı kalmalı yenilikleri izleme hevesi aşılanmalıdır.

G. G. Geriye baktığınız zaman bugün bilimsel gastroenterolojide mi yoksa uygulamalı klinik gastroenterolojide mi ilerleme vardır?

R. S. Bilimsel gastroenteroloji ile klinik gastroenterolojiyi birbirinden tamamen soyutlamak mümkün değildir. Fakat bu ikisinin gelişmelerini incelediğimiz zaman klinik gastroenterolojinin önemli gelişme gösterdiğini gözlemekteyiz. Özellikle endoskopik tedavi metotlarında, tanı enstrümanları teknolojisinde, bazı karaciğer hastalıkları ve organ nakli yelpazesinde her geçen gün önemli adımlar atılmaktadır. Bilimsel sahada işlem daha yavaş gelişmektedir.

G. G. Üniversiter kurumlar kimliklerini geliştirme imkanı bulmakta mıdır?

R. S. Ülke çapında gözlem yaparsak; üniversiter kurumların kimliklerini geliştirme çabası içinde olduklarını görürüz. Fakat her üniversite için bu tartışmalı bir konudur. Bir tıp fakültesinin ciddi bir akademik kurum olması kolay bir iş değildir.

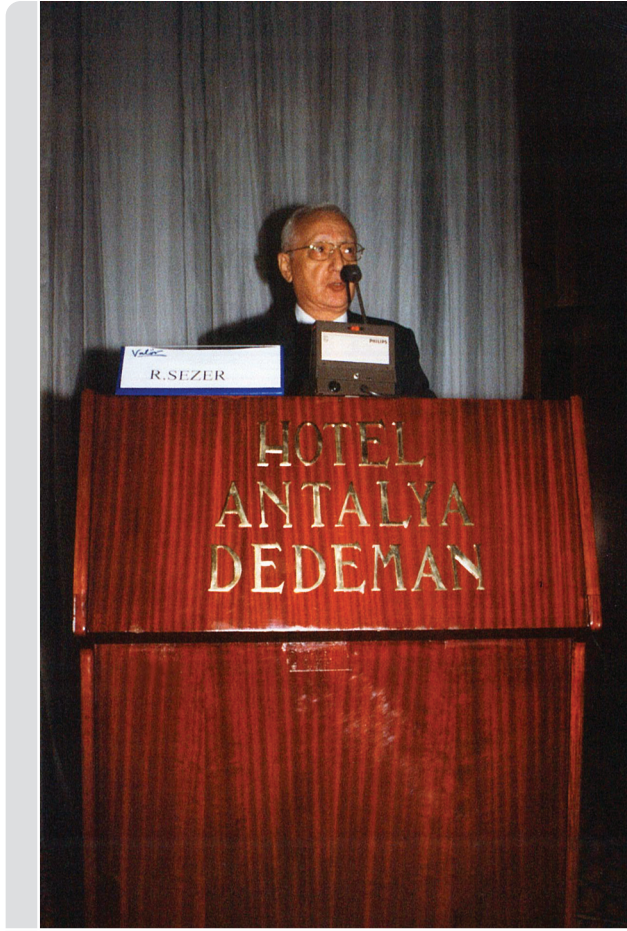
Bunun yeterli ve deneyimli bir kadro, eğitim tecrübesi, yeterli ve faal araştırma laboratuvarları, ciddi ve değerli, bilimsel portföyü olması gereklidir. Yanlış organizasyonlar, teşkilat dağınıklığı, yaz-boz organizasyonları gelişmenin başlıca engelleridir.

Organize, yetkili, otorite olarak özerk ve aktif bir akademisyenler konseyi ve kurulu ülke çapında konuya el atmadıkça üniversiter kurumların paralel şekilde gelişmeleri mümkün değildir. Bunun dışında her üniversite kendi çabaları ile bir noktaya ulaşabilir, bu da ülkenin bilim seviyesi bakımından çok düşüklüğe sebep olmaktadır.

G. G. Ülkemizde özgün bilimsel araştırmanın durumu hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

R. S. Özgün bilimsel araştırmaların ülkemizde yeterli olmadığı kanaatindeyim. Bu araştırmalar esaslı sorunlara ve bilimsel konulara hedeflenmeli ve keşfedici olmalıdır. Yapılan araştırmalar daha çok ilaç uygulamalarına ve bazı cerrahi tekniklere dayanmaktadır.

Köklü araştırmalar fizyolojik, patolojik, genetik, mikrobiyolojik, biyokimyasal vs. gibi temel unsurlara dayandığı ve orijinal olduğu vakit önemlidir ve bazen de keşif değerindedir. Bu

13. Ulusal Gastroenteroloji Kongresi,
1996, Antalya.

bakımdan fazla övünülecek durumda olmadığımız da dünya istatistik yayınlarında açıktır.

G. G. Bugün geçmişe baktığınız zaman yapılması gerekip te yapılmayan neler görmektesiniz?

R. S. Geçmiş kritik ve tenkit etmek kolaydır. Türkiye’de tıp dalında akademik ve bilimsel hayat Cumhuriyetin kuruluşundan seneler sonra başlamıştır denilebilir. İstanbul Üniversitesinin kuruluşu ve bir Alman ekolünün bu kurumda görev alması akademik kapıyı açan bir anahtar olmuştur. Gelişmiş ülkelere giden ve oralarda klinik ve araştırma dallarında çalışan yerli akademisyenler de bilimsel çalışmaları ile zaman içinde ön plana çıkabilmişlerdir. Fakat bu hiçbir zaman yeterli olmamıştır. Maddi imkansızlıklar da geri kalmakta önemli bir faktör olmuştur. Akademik yapıda yetersiz kişiliklerin de sahne- de olması, bazı eş-dost, politik güçlü kişilerin değişik nedenlerle acuzeleri kollaması da yapılmaması gerekenler arasında sayılabilir.

Geçmiş zamanda hastane ve muayenehane çalışmalarına önem verilmiştir. Eğitim düşündüğümüzden çok başarılı olmuş, fakat araştırmalara çok önem verilmemiştir. Burada ülkenin ekonomik faktörleri de büyük rol oynamıştır. Araştırma heveslileri ve fonları oluşmamıştır. Dünya savaşları ve yönetim değişiklikleri de etkili sebepler arasında sayılabilir. . .

G. G. Gastroenterolojinin hepatoloji, İBH, ileri girişimsel endoskopi gibi yan dallarının oluşması konusundaki düşünceleriniz nelerdir?

R. S. Gastroenteroloji tıbbın ve iç hastalıklarının en büyük ve en yüklü dallarının başında gelir. Ülkemizde anabilim dalı olmaması büyük bir eksiklik ve bazı entrikaların sonucudur.

Eğitimin, araştırmalar ve akademik bakımdan yan dallara ayrılması verimliliği çok artıracaktır. Klinikte uzmanların hasta bakımında bu konu geri planda tutulabilir. Akademik kuruluşlarda Gastroenteroloji anabilim dalı, Gastroenteroloji kanal hastalıkları, karaciğer ve safra hastalıkları, pankreas hastalıkları, endoskopi ve girişimsel endoskopi vs. gibi yan kollara ayrılabilir, bu konularda araştırma yapacak, arzulu akademisyenlere özel ve ileri imkanlar sağlanmalıdır.

İhtiyaca göre değişik yeni yan kolları kurmaktan çekinilmemelidir. Tıp dünyada en hızlı gelişen bir bilim dalıdır. Fakat bu yan bilim dalları akademik kuruluşlarda ya bir otoritenin veya otoriter bir kurulun yönetiminde yaşamını sürdürmelidir. Dağınık gelişme de önemli bir engeldir.

G. G. Üniversiter eğitimde yarın için önerileriniz varsa lütfen söyleyiniz.

R. S. Üniversiter eğitim tıp dalında “Tıp Üniversiteleri” kurulmakla başlarsa başarı seviyesi daha üstün olur. Bu üniversite tıp fakültelerini, eczacılık ve diş hekimliği fakültelerini, biyokimya, genetik ve diyet enstitüsü veya başka statü altında bünyesinde toplar. Sağlık okulları da bu üniversitelerin bünyesinde olmalıdır.

Bütün tıp üniversiteleri tek bir otoriteye bağlanmalıdır. Bu otorite de; “Ulusal Sağlık ve Tıp Akademisi” şeklinde tecelli etmelidir. Bu kuruluş; bütün üniversitelerden birer temsilcinin katıldığı, senede birkaç aralıkla toplanan ve ana prensipleri hayata geçiren bir konseyin otoritesinde olmalı, bu konsey yönetimde devamlılık gösteren “Akademi Yönetim Kurulu”nu seçmelidir.

Teşkilat planları, prensipleri ve kanunu ayrıca ele alınacak, çok yönlü bir konudur. İlk kuruluşta politik sahanın devreye

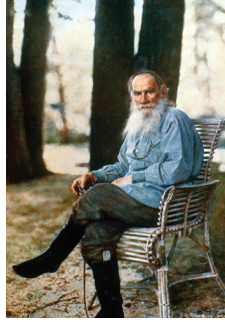
girmesi mecburiyeti vardır. Sonradan Merkez Bankası gibi özerk kalmalıdır. Ulusa ve devlete karşı sorumluluğu da tam olmalıdır. Bu kuruluş ülkenin sanki bir “Sağlık Bankası” gibi düşünülmelidir.

G. G. Tam gün hakkında düşündükleriniz, olumlu ve olumsuz yanları nelerdir?

R. S. Tam gün esasında ileri ülkelerde akademisyenlere uygulanan onore bir yöntemdir. Değerli, kendisini ispatlamış ve hayatını bilime hasretmiş, zaman zaman önemli keşiflerde bulunabilen kişilerin yararlanabildiği bir usuldür. Genelinde çalışmasında önemli bir proje uygulaması vardır. Bu çalışmalar yüksek ödemeler alır ve grup çalışmaları şeklinde olur. Projeyi yürüten kişi bütün gününü ve emeğini burada toplar. Tatmin edilmiştir, para ve maddi kazanımlar peşinde de değildir. Olanak sağlayan maddi kaynaklara da hesap vermek

durumundadır. Başarılarını ve bilimsel buluşlarını uluslararası bilim ortamlarında ve kongrelerde yayınlar. Kitaplar yazar, kitaplara geçer. Tam gün için bilimsel üstünlüğünü ortaya koymak durumundadır. Burada uzmanların tam gün çalışmaları ile akademisyenlerin tam gün çalışmalarını birbirine karıştırmamak lazımdır. Birincisi günlük çalışma ve pratik uygulama ile ilgilidir, diğeri akademik görevin esası olan eğitim ve araştırma görevi ile bağıntılıdır. Uzmanlar bütün çalışmalarını bağlı oldukları kurumlara hasredebilirler ve bunun karşılığında da hak ettikleri ücretlerin verilmesini şart koşabilirler.

Akademisyenlerin bir kısmı uzmanlar gibi çalışırlar, eğitimin yüküne ve araştırma konularına girmezler, bunlara uzman statüsü uygulanmalıdır. Tam gün çalışma ve imkanı layık olan akademisyenlere verilmelidir. Bu yasa ülkemizde tembelliğe prim olmamalıdır.

**LEV NIKOLAYEVIÇ TOLSTOY
(1828-1910)**

“İnsanoğlunun değeri bir kesirle ifade edilecek olursa; payı gerçek kişiliğini gösterir, paydası da kendisini ne zannettiğini. Payda büyüdükçe kesrin değeri küçülür.”